

ՄԱՅՐ ԱԹՈՒՄ ԵՎ ԹԵՄԵՐՈՒՄ

ԱՄԱՆՈՐԸ ՄԱՅՐԱՎԱՆՔՈՒՄ

Ձևավորված գեղեցիկ ավանդույթով, յուրաքանչյուր ամավերջին Վեհափառ Հայրապետի բարձր հանդիսապետությամբ Մայր Աթոռի միաբանները, ճեմարանականները, դասախոսները և Մայր Աթոռի պաշտոնությունն անցնող փարոսն հրաժեշտ են փալիս յուրահատուկ հանդիսությամբ: Իբրև քաղցր պարտականություն Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի փեսայությանը և ճեմարանականներին է վերապահված ամանորյա հանդիսության կազմակերպումը: Ինչպես միշտ, այս փարի ևս ճեմարանականները պարվով կապարեցին իրենց գործը, որի հավաստումն էր ներկաների բարձր փրամադրությունը:

Հանդիսությունն սկսվեց «Տերունական աղոթք»-ով, ՀՀ Օրհներգի և Հոգևոր Ճեմարանի քայլերգի կատարումներով: Որից հետո բացման խոսքով հանդես եկավ Ճեմարանի տեսուչ Տ. Եղիշեն ավագ քահանա Սարգսյանը՝ ասելով.

«Մի քանի ժամից պարտություն կդառնա 2004 թվականը ևս:

Եթե ընդունենք, որ պարտությունը փաստերի, կարարած-չկարարած գործերի հիշողության արձանագրումն է, ապա կարող ենք ասել, որ 2004 թվականը մեր ժողովրդի և մեր Ս. Եկեղեցու համար եղավ խաղաղ իրագործումների հիշարժան փարի:

Ամանորի և գալիք Ս. Ծննդյան տոներն իրենց խորհրդով բոլորիս մեջ էլ խոհեք ու մտածումներ են առաջացնում:

Անցնող տարվան հետադարձ հայացք ներկելով՝ կարող ենք արձանագրել, որ 2004 թվականը Նորին Սուրբ Օծության ղեկավարությամբ Մայր Աթոռի, մեր Սուրբ Եկեղեցու և Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի համար դարձավ բեղմնավոր: Տարին պսակվեց նորանոր ձեռքբերումներով՝ եկեղեցաշինության, քրիստոնեական մեր առաքելության իրագործման և մեր Ս. Եկեղեցին նոր ձեռնադրված սպասավորներով համալրելու առումով:

2004-ին մեծ շուքով նշվեց բոլորիս համար նվիրական այս հասարակության՝ Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի 130-ամյակը:

Դեկտեմբեր ամսվա 25-ին Ճեմարանը տվեց իր հերթական հունձը՝ 17 շնորհունակ սարկավագների ձեռնադրությամբ: Լիահույս ենք, որ նրանք կարդարացնեն Նորին Սրբության սպասելիքները:

Անցնող տարում տեսչական կազմի, ուսումնական խորհրդի և մեր դասախոսական խմբի օգնությամբ փորձեցինք ուսումնական գործընթացը կազմակերպել ավելի արդյունավետ, և այդ գործում հաջողություններ արձանագրեցինք՝ այն

հարակ զհրակցությանը, որ Ճեմարանի ամեն մի հաջողություն նպաստելու է Մայր Աթոռի շենսգնանը, հերևաբար և մեր ժողովրդի բարօր զախթին:

Հալիլուհեդան մեզ մեզ բաժին հասած այս ժամանակամիջոցը մեր րևօրի-
նությանն է հանձնված, և մենք ենք այն իմաստավորողը մեր փոքր, բայց խիար
կարևոր իրագործումներով:

Միևրի ներկաներ, հանդիսավոր այս առիթով ողջունելով և նախապես շնոր-
հավորելով Ձեզ ամենքիդ՝ թույլ տվեք րարենմուրի այս երեկոյին բոլորիդ, ինչու
է՛նան մեր ողջ ժողովրդի անունից շնորհավորել մեր սիրելի Վեհափառին զախթ
Ամանորի կապակցությանը և հանուն Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի, Մայր Աթոռի
միաբանության, Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանի րեսչության, դասախոսների, սա-
ների և ներկաների մաղթել, որպեսզի Բարձրյալի Աջը հովանի և պախապան լինի
մեր հայրենի երկրի, Մայր Աթոռի և նրա անխուց Գահակալի վրա:

Թող մեր սիրելի, առաքինագարդ Հայրապետի կյանքը լինի անվիշտ և երկար՝
ի րիառ և ի պայծառություն մեր Ս. Եկեղեցու և ի բարօրություն իր սիրելի հոտի»:

Այնուհետև միաբանության խոսքը ներկաներին ուղղեց Մայրավանքի երիրասարդ մի-
աբաններից Հոգեշնորհ Տ. Նորայր արեղա Սիմոնյանը.

«Այսօր մենք ամենքս հավաքվել ենք այս դահլիճում, որպեսզի հրաժեշտ
րանք 2004 թվականին: Այսօր մենք ինքներս հաշվելովություն ներկայացնելով
Ասրծուն և մեզ՝ պետք է թնկենք, փնրենք ու գրենք այն բոլոր թերությունները,
որոնք մենք թույլ ենք տվել այս անցնող րարում: Փնրել ու գրենք, որպեսզի
նկող րարում այդ բոլոր թերությունները, սխալները աշխարենք ուղղել:

Ասում են, թե այս օրը ի կարար են աժովում մարդկային բոլոր ցանկություննե-
րը, ուրի այսօր առավել ևս մեր աղոթքներում հիշենք և աղոթենք առ Բարձրյալն,
որպեսզի Տերը խաղաղության մեջ պահի ազգը հայոց, Եկեղեցին Հայաստանյայց,
որպեսզի մեր աահմաններում խաղաղությունը րհրի:

Վեհափառ Տեր, այսօր ինձ բախր է վիճակվել հանուն Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմի-
ածնի միաբանության բոլոր անդամների, բոլոր իմ եղբայրների շնորհավորել
Ձերդ Սրբությանն ամանորյա այս րոնի կապակցությանը: Շնորհավորելով Ձերդ
Սրբությանը՝ աղոթք ենք բարձրացնում առ Ասրված, որպեսզի բարձրյալն Ասր-
ված երկար րարիների կյանք և առողջություն պարզնի Ձերդ Սրբությանը, որ-
պեսզի Ձեր զավագանը միշտ ծաղկյալ լինի և այդ զավագանով հովվեք և առաջ-
նորդեք մեր հայ ժողովրդին դեպ ապագա »:

Միաբանության խոսքին հաջորդեցին հոգեթով շարականներն ու երգերը Ճեմարանի
երգչախմբի կարարմամբ, որն արղեն րարիներ շարունակ բարձր վարպետությամբ դեկա-
վարում է Էջմիածնի փոխբաղաբալետ րն Ռուբեն Շարբաթյանը:

Գեղեցիկ կարարումներից հետո դասախոսների անունից խոսք ասաց Ճեմարանի Պար-
մության ամբիոնի վարիչ րն Գնել Գրիգորյանը.

«Հաշված ժամեր են մնում մինչ այն պահը, երբ մենք հրաժեշտ կրանք պար-
մություն դարձող 2004 թվականին և կրիմավորենք նոր՝ 2005 թվականը: Արղեն
վաղուց Մայր Աթոռում բարի ավանդույթ է դարձել Նոր րարվա շենին ի մի բերե-

յու հին փարոս կապարվածը, գնահատելու, արժեվորելու այն և խորհրդածելու գալիք փարոսն ընդ ծրագրերի ու միտահղացումների մասին: 2004 թվականը մեզ համար հոբելյանների փարի էր: Լրացավ Ամենայն հայոց հաթոդիկոս Գարեգին Բ-ի գահակալության հինգ փարին: Թեև հինգ փարին կարճ ժամանակամիջոց է հեռու հար ծրագրեր կազմելու, առավել ևս դրանք կյանքի կոչելու համար, սակայն մենք հիացմունքով ականաւորեալ եղանք Վեհափառ հայրապետի գլխավորությամբ մեր Եկեղեցու ընդ կյանք ու ընդ շունչ ձեռք բերելուն:

Այսօր ամենուրեք՝ հայրենիքում կամ նրա սահմաններից շար հեռու, ուր սփռված են հայ ժողովրդի բնկորները, վեր են խոյանում քրիստոնեական հավատի կենտրոնները, հայոց եկեղեցիները, որոնց մեծ մասի հիմնարկերն ու օծումը կապարվում է Ձերդ Սրբության կողմից: Անգնահատելի է Վեհափառ հայրապետի ներդրումը դարերով սրբազործված ու վավերացված հայոց Առաքելական Եկեղեցու դավանանքն անաղարտ պահպանելու և օրարարման ու եկվոր փարերից այն պաշտպանելու գործում: Դրա վառ ապացույցը վերջերս հայաստանում ազատ գործելու իրավունք արագաձեռքից մեկի վերաբերյալ Նորին Սրբության հրապարակավ անգիջում ու խիստ ընդվզումն էր, որը համաժողովրդական հավանության արժանացավ:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը դարեր շարունակ եղել և մնում է աշխարհասփյուռ հայությանը հայրենիքին կապող, նրան համախմբող միակ կենտրոնը: Ուր էլ լինի հայ մարդը, հայրենիքում, թե նրա սահմաններից հեռու, միևնույն է ևս իր հայացքը միշտ հառած է պահում Սուրբ Էջմիածինը:

2004 թ. մենք օրինական հպարտությամբ նշեցինք հայաստանում միակ հոգևոր բարձրագույն ուսումնական հաստատության՝ Գևորգյան հոգևոր ճեմարանի 130-ամյա հոբելյանը: Գեմարանի 130-ամյա տոնակատարությամբ ոչ միայն վեր հանվեց հայ ժողովրդի հոգևոր ու մշակութային կյանքում այդ հաստատության անցյալում ունեցած ակնառու դերը, այլև նախանշվեցին այն կարևոր ձեռքբերումները, որոնց այսօր հասել է մեր հոգևոր Մայր Բուռն:

Վեհափառ Տեր, ձեր համակ ուշադրությամբ և անդուլ ջանքերով Գեմարանն այսօր դարձել է կրթական ու գիտական կարևոր կենտրոն: Այսօր կրթվում ու դաստիարակվում է հայ Եկեղեցուն ծառայագրվելու պարտապարհավոր սպասավորների մի հոծ բանակ: Գեմարանը հայաստանի կառավարության կողմից արացել է բարձրագույն ուսումնական հաստատության կարգավիճակ, նորացվել ու արմատապես վերանայվել են դասավանդվող առարկաների ծրագրերը, Գեմարանում դասավանդելու հրավեր են արացել մեր հանրապետությունում երկար տարիների մանկավարժական ու գիտական աշխատանքի փորձ ունեցող հայրենի և կարող ուժերը: Նրանց անունից հավաստիացնում են Ձեզ, որ պարտապարհ ենք իրականացնելու բազմաբնույթ ու բազմաբովանդակ բոլոր այն ծրագրերը, որոնք դրվում են Գեմարանի առջև:

Դարեր շարունակ հայոց Եկեղեցին եղել է հայ դպրության, հայոց մշակույթի հովանավորն ու զարգացնողը: Այսօր ոչ միայն շարունակվում են այդ ավան-

դույթները, այլև նոր բովանդակություն է հաղորդվում այդ վեհ գործին: Բացառիկ նշանակություն տալով մեր երկրի կյանքում մարավորականության դերին, Դուք, Վեհափառ Տեղ, նրանց համախմբում եք Մայր Աթոռի շուրջը: Առանձնակի կարևորություն ունեն գիտության, մասնավորապես հայագիտության զարգացման գործում Ձեր ներդրած ջանքերը: Ձեր գործուն մասնակցությամբ 2003 թ. Գիտությունների ազգային ակադեմիայի և ԵՊՀ-ի հետ կազմակերպված Հայագիտական միջազգային առաջին գիտաժողովը գիտության բնագավառում դարձավ մի տեսակ ուժերի համախմբման և ազգային միասնության գաղափարի դրսևորում, գաղափար, որի ջարտագույն եղել և մնում եք Դուք, Ձերդ Մրբություն:

Միևնույն քարեկամներ, տոնական այս պահին թույլ տվեք շնորհավորել Վեհափառ Հայրապետին, Նրան մաղթել արեւադարձություն, երկար ու երկար տարիներ, իսկ Նորին Մրբության հովված հոփին մեր հավատացյալ ժողովրդին ուժ, կարողություն ու բարեկեցություն:

Շնորհավոր Նոր տարի և Սուրբ Շնունդ:

Ամանորյա շնորհավորանքի ջերմ ու անկեղծ խոսքերը համեմվում էին երգչախմբի հոգեպարար կատարումներով:

Ուսանողության խոսքը ներկաներին ուղղեց Ճեմարանի Զ լսարանի սան Հայկ սարկավազ Բարսեղյանը.

«Ներթափան անգամ համախմբվել ենք Նոր տարվա և Բերդեհեմի Սուրբ մատուռի առաջ՝ խորհրդածելու մեր անցյալի, խաղաղության, արդարության մասին, աղոթելու և գործնալու համար: Նոր տարին հույսի տոն է, իսկ Սուրբ Շնունդը՝ կյանքի, և բնականաբար կասկածից վեր է, որ այս երկու հրաշալի իրադարձությունների միջև կոս ներքին կապ: Պարտահասկան չէ, որ Նոր տարվա առաջին տոներ Բրիսպոսի Շնունդան տոնեն է, քանզի Բրիսպոս Բերդեհեմյան մատուռից համայն մարդկությանը վերաձայնեց խաղաղության պարզամը, որպեսզի մարդիկ հասկանան, թե ինչպե՛ս պետք է կարողանան արժեկորել իրենց տարիները:

Հրաժեշտ տալով 2004-ին՝ լցվում ենք նոր երազներով, նոր խոհերով դիմավորելու համար 2005-ը: Միաժամանակ յուրաքանչյուրս փորձում ենք վերելու և արժեկորել անցած տարին, որ իր նվաճումներով ու կորուստներով, ուզենք թե չուզենք, իր արտացոլումը գտնվի պարմության և մեր կյանքի էքերում: Մի տեսակ հաշվեկարգություն ենք ներկայացնում ինքներս մեզ: Իսկապես, սա մի հիսունայի առիթ է յուրաքանչյուրիս համար: Ամեն բանից առաջ մարդ արարածը որոշում է, թե ի՛նչ պետք է անի, և հետո վերելու և, թե ի՛նչ կարողացավ անել: Եվ երբեմն տարբերությունը շատ մեծ է լինում: Իրականում, հիարկել, շատ լավ կլինել, որ բոլորի իղձերը և բարի նպատակներն իրականացած լինեին:

Ամանորը մարդկանց պարտականությունները հիշեցնելու օր է, ինքնամաքրման և բարոյական վերազարթոնքի օր: Մեր հին աշխարհի իմաստունները Նոր տարին բնութագրել են իբրև նորոգված կյանքի խորհրդանիշ, քանի որ մարդու կյանքի արժեքը ապրում տարիների մեջ է, որտեղ, ինչ խոսք, պետք է դրսևորվի

յրեսնում ենք, թե աշխարհում ինչպիսի դժվարին, աղետաբեր վիճակներ կան, պարերազմական վիճակներ կան, որոնք մեր աղոթքների, մեր պաշտամունքի կարիքն ունեն, որպեսզի պակասեն, և միաբանության պարտականությունն է առաջին հերթին ամենօրյա, հասնապազօրյա աղոթքով կարողանալ հասնել թե՛ մեր ժողովրդին և թե՛ աշխարհի որևէ անկյունում տառապող ժողովուրդներին:

Այո, աշխարհի մեջ դժբախտությունները շատ են, բայց ուղախությունն էլ պետք է անպակաս լինի, և այդ ուղախությունը մենք պետք է փանք մեր ժողովրդին Վեհափառ Հայրապետի օրհնակով, թե ինչպես Նա հասնում է Հայաստանի և արտասահմանի բոլոր թեմերին և այնպեղ Իր խոսքով, Իր պատգամով և Էջմիածնի լուսավորչյան խոսքերով կարողանում է համոզել և բերել Մայր Աթոռ իբրև կապ և Մայր Աթոռի իբրև մաս և բաժին»:

Մտքեցավ ուսանողների և հարկապես միաբանների երկար սպասված կադանդեքերի և վիճակահանության արարողությունը, որն է՛լ ավելի բարձրացրեց ներկաների փրամադությունը:

«Էջ Միածինն ի Հօրե» շարականից հետո հանդիսությունը եզրափակեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գաբգին Բ Կաթողիկոսը՝ իր հայրապետական օրհնությունը բաշխելով ներկաներին:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱԲԵԳԻՆ Բ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԽՈՍՔԸ ՏԱՐԵՄՈՒՄԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹՅԱՆԸ

Միրելի Սրբազաններ, Հոգեշնորհ և Արժանապատիվ Հայրեր, Գևորգյան Հոգեվոր Ճեմարանի սիրելի դասախոսներ ու պաշտոնություն և շատ սիրելի ուսանողներ:

Նոր փարվա շեմին ուրախությամբ է լեցուն ամենքիս հոգին, լեցուն է նաև նոր սպասումներով ու լավապետությամբ: Այս հուսառատ զգացումով հրաժեշտ ենք փալիս 2004 թվականին և առանձնացնում ու վերհիշում մեր ապրածը, մեր ձեռքբերումներն ու կորուստներն անցնող փարում:

Այս պահին աղոթքով ենք հիշում մեր Եկեղեցու բարձրաստիճան մի շարք եկեղեցականների, ովքեր ի Տեր ննջեցին 2004 թվականին, և վերստին Մեր հայցն ենք բարձրացնում երկինք, որ Բարձրյալ մեր Տերն Իր արքայության մեջ ընդունի նրանց արդար հոգիները:

Անցնող փարում ունեցանք հաջողություններ ու ձեռքբերումներ, որոնք առավել հույս ու վստահություն են ներշնչում եկեղեցականներին և բարեպաշտ մեր ժողովրդին, որ եկող՝ 2005 թվականը նորանոր իրագործումների և ուրախությունների է առաջնորդելու մեր կյանքը՝ ի սեր մեր Եկեղեցու պայծառության ու նրա առաքելության մեր ժողովրդի կյանքում և համաքրիստոնեական կյանքում: Պետք է ասել, որ Հայաստանի անկախությամբ ընձեռնված նախորդ փարիների ազատության պայմաններում մեր Եկեղեցու ձեռքբերումները թեպետ նկատելի ու նշանակալի են, սակայն շարունակում ենք հեռու մնալ այն ցանկալի իրավիճակից, երբ Եկեղեցին ամբողջապես ներկա լինի մեր ժողովրդի կյանքում: Մենք դեռևս շարունակում ենք առավելապես գոհացնել ծիսաարարողական պահանջները մեր ժողովրդի: Բնակա-

նաբար, ծխաարարողական կյանքն անհրաժեշտ մասն է մեր առաքելության, սակայն գլխավոր նպատակն ու ձգտումը պիտի լինի մեր ժողովրդի հոգևոր ճանաչողության ու ապրումի գորացումը: Խոսքի, հոգևոր խոսքի, Քրիստոսի Ավերարանով հոգուն սնունդ բերող անդադար խոսքի և ուսուցման կարիքն ունենք այսօր, որը պիտի ջանանք առավել ու առավել լրացնել:

Ես հույս ունեմ, որ 2005 թվականը մենք կկարողանանք առավել չափով դարձնել բարոգչության տարի՝ քրիստոնեական իմացությամբ ու հավատով զորացնելով մեր թեմերը, զորացնելով մեր համայնքները: Փառք Աստծո, փարեցարարի ավելի մեծ թվով եկեղեցական սպասավորներ են ծառայության կոչվում, որոշակի առաջմեծ թվով եկեղեցական սպասավորներ են ձևավորելու գործում: Եվ Մենք ընթաց արձանագրում ենք նաև նոր համայնքներ ձևավորելու գործում: Եվ Մենք աղոթում ենք, որ մեր եկեղեցականների ծառայությունը, նախանձախնդրությունն ու ջանքն արգասավորվեն Բարձրալի օրհնությամբ ու ամենաառաջ շնորհներով՝ հանուն մեր Եկեղեցու շինության և Իր Սուրբ Անվան փառավորության:

Տարեմուրի այս ուրախ առիթով Մեր գնահատանքն ենք բերում Հայ Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու բոլոր սպասավորներին Մայր Հայրենիքում և Սփյուռքի թեմերում, Մեր գնահատանքն ենք բերում հոգևոր կրթօջախների սպասավորներին՝ դասախոսներին ու պաշտոնեականը և բոլոր ուսանողներին, ովքեր պարտավորվում են դառնալու Տիրոջ Սուրբ Մեղանի արժանի սպասավորներ: Թող Տերը միշտ մեզ հեղ լինի, զորավիզ դառնա մեր բարի մտածումներին ու գործերին, ուժ և կարողություն և բարվոք ընթացք ու ճանապարհ պարզեցնելով մեզ:

Աղոթք եմ բարձրացնում նաև առ Աստված՝ հայցելով, որ անսասան պահի Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցին Նվիրապետական Աթոռներով, պարզևի մեր Եկեղեցու Նվիրապետական Աթոռների գահակալներին քաջատոգջ ու երջանիկ կյանքի բազում օրեր, որպեսզի իրենց նվիրյալ ծառայությամբ նոր շինություն բերեն մեր Եկեղեցուն:

Աղոթքս է նաև, որ Աստված խաղաղության մեջ պահի-պահպանի աշխարհը համայն և հայրենի մեր երկիրը և մեր ժողովրդին պարզևի բարի օրեր, խաղաղ ու սպրդածագործ աշխատանքի արդյունավորություն, առաջընթաց ու բարգավաճում: Թող 2005 թվականը մեր միասնական ջանքերով, սիրով ու նվիրումով մեր Եկեղեցու պարտության մեջ արձանագրվի հաղթանակներով:

Բոլորիդ շնորհավորում ենք Նոր տարվա առիթով և մաղթում լավապեսության ոգի և կամք՝ մեր պարտականությունների ու պարտասխանավորությունների մեջ անթերի առաջ ընթանալու:

Աստված մեզ առաջնորդ և օգնական:

Շնորհավոր Նոր տարի:

Հավարտ հանդիսության միաբաները Վեհափառ Հայրապետի առաջնորդությամբ շարժվեցին Մայր Տաճար՝ աղոթքի կանգնելու, որպեսզի Նոր տարվա արշալույսը հաջողությամբ բացվի ինչպես հայ ժողովրդի, այնպես էլ համայն աշխարհի համար:

ՎԱՅԿ ՍԱՐԿԱՎԱԳ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ